

**Dkt. Steven D. Mathewson,
Kuhubiri Simulizi za Agano la Kale,
Kipindi cha 5: Muhtasari wa Mchakato wa Ufafanuzi
[MATENDO]:
Kuchambua Mazingira na Hitimisho**

Huyu ni Dkt. Stephen D. Mathewson katika mafundisho yake kuhusu Kuhubiri Simulizi za Agano la Kale. Hiki ni kipindi nambari tano, Muhtasari wa Mchakato wa Ufafanuzi, Matendo, Kuchambua Mazingira na Hitimisho.

Katika kipindi hiki, tutahitimisha somo letu la ufafanuzi, na tutatoa hitimisho kadhaa.

Kumbuka kwamba kuelewa simulizi kunamaanisha kutazama matendo, MATENDO, A inawakilisha kitendo au njama, C inawakilisha wahusika, T inawakilisha kuzungumza, na hatua ya mwisho katika mchakato ni kuangalia mazingira, S ni mazingira. Kuna masuala mawili yanayohusiana na mazingira. Moja inashughulikia wakati na mahali maalum na utamaduni ambapo hadithi hutokea, lakini suala lingine linahusu nafasi ya hadithi ndani ya mtiririko mkubwa wa hadithi zinazounda kitabu, na kwa kweli, masuala haya yanafanana na yale yanayowakabili wanafunzi wanaotafiti vita katika Vita vya wenyewe kwa wenyewe vya Marekani.

Kama ninakusudia kuelewa Vita vya Gettysburg, ambavyo nimekuwa nikivipenda kila wakati, babu na bibi yangu walikuwa na shamba saa chache kaskazini mwa Gettysburg, na kwa hivyo nilitembelea huko nikiwa mvulana, na nilitembelea mara chache katika maisha yangu yote huko Gettysburg, Pennsylvania. Lakini ikiwa nitaelewa vita hivyo, lazima niangalie mazingira mawili. Kwa hivyo mazingira ya kwanza yanajumuisha eneo halisi na kipindi cha muda cha vita.

Kwa hivyo inageuka kuwa vikosi vya Muungano na vya Muungano vilikusanyika bila kukusudia katika mji mdogo wa Gettysburg, Pennsylvania, mnamo Julai 1, 1863, na vita viliendelea kwa siku tatu. Viliisha mnamo Julai 3 kwa shambulio la hatima la Meja Jenerali George Pickett. Na wanafunzi wanaosoma vita hivi wataelezea kwa undani zaidi.

Wataangalia vipengele vya mandhari, maeneo kama Cemetery Ridge na Round Top, Little Round Top, Devil's Den, na Seminary Ridge. Hayo ndiyo maeneo ambapo vita vilitokea. Kwa hivyo wanaangalia mahali na wakati ambapo vita hivi vilifanyika.

Hata hivyo, mpangilio wa pili unajumuisha nafasi ya vita hivyo katika mtiririko mzima wa Vita vya wenyewe kwa wenyewe. Kwa hivyo, kama ilivyotokea, vita hivyo vilitokea karibu katikati ya Vita vya wenyewe kwa wenyewe, ambavyo vilianza

mwaka wa 1861 na kumalizika mwaka wa 1865. Ushindi wa Muungano huko Gettysburg, pamoja na ushindi wa Grant huko Vicksburg, ulibadilisha vita.

Namaanisha, ilikuwa ni hatua ya mabadiliko katika vita. Na muhimu zaidi ni kile kilichotokea baada ya Gettysburg. Jenerali wa Muungano, George Meade, alikosa nafasi yake ya kumaliza jeshi la Lee na kukomesha vita.

Na tahadhari yake katika kumfuatilia Lee iliwapa wanajeshi wa Lee muda wa kujiokoa kutoka kwa uchovu wao na kutorokea Virginia. Inawezekana vita vingeweza kuishia hapo, lakini badala yake viliendelea kwa miaka michache zaidi. Kwa hivyo tena, ikiwa utaelewa Vita vya Gettysburg, lazima uangalie mahali na wakati ambapo ilitokea, lakini pia lazima uangalie picha kubwa zaidi.

Na hivyo ndivyo tunavyopaswa kufanya tunaposoma simulizi la Agano la Kale. Tunapaswa kuzingatia kwa makini mazingira ya kihistoria na kitamaduni, mahali na wakati ambapo jambo lilitokea, lakini pia tunapaswa kuangalia kile tunachokiita mazingira ya fasihi. Simulizi hii inajitokeza wapi katika mtiririko wa kitabu au katika mtiririko wa kinachoendelea katika Agano la Kale? Na hivyo mazingira hayo yote mawili ni muhimu sana.

Kwa hivyo hebu tuzungumzie kwanza kuhusu mazingira ya kihistoria na kitamaduni. Tunagundua hili kwa kuuliza na kujibu maswali muhimu sana. Kwanza kabisa, hadithi hiyo ilitokea wapi? Mwandishi mara nyingi atatuambia hilo linatokea wapi.

Kama si katika simulizi hilo mahususi, tukirudi nyuma sura kadhaa, tunaweza kupata wazo ambapo hili linatokea. Je, kuna harakati yoyote muhimu ya kijiografia ndani ya hadithi? Ndiyo. Hili lilitokea wakati gani wa mwaka? Kwa hivyo, lilitokea lini, na nini kilikuwa kikiendelea Israeli wakati huu? Robert Chisholm alikuwa msomi mzuri wa Agano la Kale, na anasema kwamba ingawa maelezo ya mazingira halisi yanatumika tu kutoa uhalisia kwenye hadithi au kuunda hali, anasema kwamba nyakati nyingine maelezo hayo hayo yanaweza kuwa na thamani ya mfano au hata kuchangia mada ya hadithi.

Kwa mfano, katika 2 Wafalme 1:9, anasema kwamba afisa wa mfalme mwenye kiburi anamtaka nabii Eliya ashuke kutoka kwenye kiti chake juu ya kilima, na Eliya anakataa kushuka na badala yake anaita moto ushuke juu ya afisa huyu na watu wake. Na inageuka kuwa nafasi ya juu ya Eliya inaashiria mamlaka yake kama msemaji wa Mungu juu ya mfalme na wajumbe wake. Katika kitabu cha Ruthu, harakati ya mpangilio kutoka Israeli hadi Moabu, kumbuka tulizungumzia kwamba, Elimeleki, Mungu wangu ni mfalme, kweli alimgeuzia Mungu mgongo kama mfalme wake kwa kuchukua familia kutoka Israeli hadi Moabu, lakini kisha akarudi Israeli.

Kwa hivyo kwa kuondoka Israeli kwenda Moabu, kimsingi anaiacha jumuiya ya agano akitafuta suluhisho la njaa yake. Zaidi ya hayo, unaposoma muhuri wa wakati katika

mstari wa kwanza, inasema katika sura ya kwanza, mstari wa kwanza, inasema katika siku ambazo majaji walitawala, unasema, ah, aha, ndio, huu ndio wakati mbaya kimaadili katika historia ya Israeli. Kwa hivyo inatuonyesha hata kwamba tatizo la kimwili ambalo Elimeleki alitaka kutoroka lilikuwa njaa, lakini hilo lilitokana na tatizo la kiroho.

Kwa hivyo hapo ndipo maelezo haya ya kitamaduni ya kihistoria yanaweza kutokea. Wafalme wa Pili 11 na 12, hadithi ya dhambi ya Daudi na Bathsheba, inatambua mwanzo wa hadithi kama wakati wa masika ambapo wafalme kwa kawaida huenda vitani. Kwa hivyo tunatarajia kumkuta Mfalme Daudi akienda na jeshi la Israeli na kujiunga nao kwenye uwanja wa vita, lakini kwa mshangao wetu, tulijifunza kwamba Daudi alibaki Yerusalemu, jambo ambalo lilisababisha mgogoro.

Kwa hivyo huo ndio mpangilio wa kitamaduni wa kihistoria. Hilo ni muhimu sana kuliangalia kwa sababu hilo linaunda uelewa wetu wa simulizi, lakini pia tunapaswa kuangalia mpangilio wa fasihi. Simulizi hii imewekwa wapi ndani ya hadithi kubwa? Na hilo ni muhimu sana.

Hapa, hapa kuna mfano rahisi katika Wafalme wa Kwanza sura ya tatu, mstari wa 16 hadi 18. Hii ni hadithi ya Sulemani na makahaba wawili. Na aliweza kubaini, kumbuka walimjia, na kila mmoja wao alikuwa amezaa watoto, lakini mtoto mmoja alikufa usiku, na wote wawili walikuwa wakidai mtoto aliye hai.

Na kumbuka suluhisho lake lilikuwa nini. Anasema, "Tutamleta mtoto hapa, nami nitamkata katikati na kumpa kila mmoja wenu nusu. Lakini bila shaka, hilo silo alilokusudia kufanya."

Alifanya hivyo kwa sababu alijua hilo lingemfunua mama halisi, moyo wake. Angelia. Kisha akalia.

Anasema, hapana, unajua, mpe mwanamke mwingine mtoto huyu. Afadhali aishi. Na Sulemani anasema, huyu ndiye mama.

Kinachovutia ni kwamba simulizi hilo linafuata hadithi nyingine. Wafalme wa Kwanza wa tatu, moja hadi 15, ambayo inasimulia au kutuambia jinsi Mungu alivyompa Sulemani moyo wa hekima na utambuzi. Kwa hivyo una simulizi hilo la Mungu kumpa Sulemani moyo wa hekima na utambuzi.

Na kisha una hadithi hii inayofuata, ambayo ina kazi ya kuthibitisha, ambayo inasema, sawa, tazama, ili tu ujue, Sulemani alipata alichoomba. Hii inathibitisha hilo. Hapa kuna mfano.

Katika kipindi kilichopita nimerejelea hadithi ya Daudi na Abigaili na Nabali katika Samweli wa kwanza sura ya 25. Hilo linavutia kwa sababu hadithi hiyo imepangwa

kati ya hadithi mbili ambapo Daudi ana nafasi nyikani na pango la kumuua Mfalme Sauli. Na katika matukio yote mawili, Daudi anakataa kulipiza kisasi dhidi ya Sauli katika hadithi ya mwisho katika sura ya 26.

Anasema, "Ninawezaje kumwekea mkono mpakwa mafuta wa Bwana? Hilo lingekuwa kosa." Anatambua hilo. Kwa hivyo tunamtazama Daudi na kusema, "Loo, hilo ni jambo la kushangaza."

Daudi ana uwepo wa kiroho wa kujua kwamba hawezi kulipiza kisasi dhidi ya mpakwa mafuta wa Bwana. Lakini vipi kuhusu kulipiza kisasi dhidi ya mpumbavu? Kwa hivyo katikati ya simulizi hizo mbili, una simulizi hii ya Nabali ambapo Daudi anajaribiwa. Na kama isingekuwa Abigaili kumzuia asifanye hivyo, angeweza kuharibu fursa yake ya kutambuliwa na watu kama mfalme ambaye alipakwa mafuta kuwa.

Kwa hivyo mpangilio wa hadithi hiyo unaifanya iwe na nguvu zaidi. Namaanisha, ina nguvu yenyewe. 1 Samweli 25, unajua, Daudi anatambua kwamba hapaswi kulipiza kisasi.

Hilo linaweza kuharibu kila kitu. Lakini nadhani lina nguvu zaidi unapogundua kuwa limepangwa kati ya ghorofa mbili ambapo anajua hawezi kulipiza kisasi dhidi ya mfalme. Na hilo linatuambia kwamba Daudi bado ana mengi ya kujifunza.

Kwa hivyo hiyo ni nguvu sana, ndio, ni uelewa wenye nguvu sana tunapozingatia mazingira ya fasihi. Pia nimezungumzia kuhusu Mwanzo 38. Hiyo ni simulizi nyingine ambapo tunapaswa kuelewa mazingira ya fasihi.

Watafsiri wengi wamechanganyikiwa na hilo. Kwa kweli, baadhi. Nilifanya kazi nyingi kuhusu Mwanzo 38 miaka michache iliyopita, na nilipata aina fulani ya kauli za kishenzi.

Mtafsiri mmoja aliita ni kukatizwa vibaya kwa hadithi ya Joseph. Nilipata mkalimani Mwingereza ambaye alisema hii ni kama mbwa kati ya pini tisa. Kwa hivyo fikiria kuhusu pini za bowling na umfikirie mbwa.

Ukiweka pini za kuchezea mpira nje, labda una pini za plastiki za kuchezea mpira kwenye njia yako ya kuingilia kwa sababu una majirani na unacheza michezo ya bustani, na mbwa wako anakimbia kupitia pini hizo, zote zitaanguka chini. Na jamaa huyu akasema, ndio, kimsingi ndivyo Mwanzo 38 inavyofanya. Wengine wanasema, ndio, hii inakatiza hadithi tu.

Kwa nini hii iko hapa? Sura hii inaongeza mvutano. Namaanisha, inakatiza hadithi ya Yusufu wakati Yusufu alipouzwa gerezani. Na kwa hivyo tunajiuliza, nini kitatokea baadaye? Kisha tunapata Mwanzo 38.

Lakini si pale tu kuahirisha hadithi, bali pia kuzua msisimko. Tunachogundua ni kwamba Yuda ni kama foili kwa Yusufu. Kumbuka, tulizungumzia foili, tofauti.

Kwa hivyo Yusufu amekuwa, unajua, gerezani, lakini, vema, atafanya hivyo, amekuwa gerezani. Ameuzwa kwa Wamidiani. Na kisha unafika Mwanzo 39, na kwa kweli amewekwa gerezani.

Mambo yanapoanza kwenda vizuri, anahudumu katika nyumba ya Potifa, mtu muhimu sana huko Misri. Na kisha mke wa Potifa anajaribu kumshawishi. Na Yusufu anaposema, hapana, ninawezaje kufanya uovu huu mkubwa na kumtenda Bwana dhambi? Anakupwa gerezani kwa sababu mwanamke huyo anadai, anamshtaki kwa uwongo.

Sasa, linganisha hilo na Yuda. Kumbuka, Yuda ndiye ambaye hakuweza kudhibiti tamaa zake za ngono. Na kwa hivyo hadithi hizi, naamini, zimetengwa ili tuone tofauti kati yao.

Na ni sehemu ya hadithi kubwa zaidi katika Mwanzo 37 hadi 50. Hiyo mara nyingi huitwa hadithi ya Yusufu, lakini sivyo mwandishi wa Biblia anavyoita. Mwanzo 32, haya ni masimulizi ya Yakobo.

Na kuna wahusika wawili wakuu katika akaunti hii. Mmoja ni Yusufu. Na ndiyo, kuna hadithi zaidi, maudhui zaidi kumhusu Yusufu.

Lakini Yuda ana jukumu muhimu. Na unapofika mwisho wa Mwanzo 49, unatambua, oh, ukoo ambao baraka itapitia, ukoo ambao Masihi atakuja, ni Yuda, si Yusufu. Kwa hivyo, tena, zingatia mahali ambapo Mwanzo 38 inaingia katika hadithi.

Na hata hadithi hii kubwa katika Mwanzo ya Mungu akiunda taifa ambalo kupitia hilo angeibariki dunia kupitia Ibrahimu, Mwanzo 38, inafaa katika hilo. Nimezungumzia kuhusu Waamuzi 17 na 18. Tena, nadhani mahali hapo panavutia.

Kitabu cha Waamuzi kina muundo wa kuvutia sana. Mara nyingi tunawafikiria Waamuzi kama kile tunachoweza kukiita kuwa na mizunguko hii yote. Hata hivyo, si mizunguko hasa.

Kuna mzunguko wa kushuka unaoanzia sura ya 3 na mstari wa 7 hadi mwisho wa sura ya 16. Kwa hivyo una mzunguko huu wa kushuka. Na mada ya kitabu cha Waamuzi, Dan Block anaiita, ni kutangazwa kwa Israeli kuwa watakatifu.

Kwa maneno mengine, Israeli ikawa kama majirani zake wapagani, kama vile Wakanaani walivyofanya. Na hilo ni jambo la kusikitisha. Unachokiona katika utangulizi wa kitabu ni kwamba una matatizo mawili.

Kitabu kinaanza na tatizo la kile tunachokiita tatizo la vita. Na kinakuwa kigumu zaidi kidogo kuliko hicho. Kuna neno la Kiebrania linalohusiana na vitu vilivyotolewa kwa Mungu.

Na vita ambavyo Israeli ilipaswa kupigana vilifungamana na hilo. Kwa hivyo una tatizo la vita na kisha tatizo la sanamu. Kwa hivyo tatizo la vita, tatizo la sanamu.

Kisha una sehemu hii kubwa ya mzunguko huu wa kushuka. Na kisha unafika Mwanzo 17 hadi 21. Na unajua nini? Ni taswira ya kioo ya utangulizi katika, sikusema Mwanzo, nilimaanisha Waamuzi.

Waamuzi 1.1 hadi 3.6. Kwa hivyo unafika kwa Waamuzi 17 hadi 21. Na kumbuka, mwanzoni, una tatizo la vita, vitu vilivyowekwa wakfu, na tatizo la sanamu. Sasa ni kinyume chake tu.

Mwishoni, katika 17 na 18, una simulizi kuhusu tatizo la ibada ya sanamu. Na tunaona kwamba limezidi kuwa mbaya. Na kisha katika 19 hadi 21, tatizo la vita.

Na ni mbaya zaidi pia, kwa sababu sasa Israeli inapigana yenyewe. Inavutia sana jinsi kitabu hicho kilivyoandaliwa. Kwa njia, hata katika sehemu ya chini ya mzunguko, kwa kila simulizi kuhusu mmoja wa wakombozi hao, wanaitwa Waamuzi, lakini ni waokozi, wakombozi zaidi, kuliko kitu kingine chochote.

Kwa kila moja ya hayo, tunaona mambo yanazidi kuwa mabaya. Kwa hivyo tunajaribu kila wakati kuangalia mazingira ya fasihi. Kifungu hiki kinaangukia wapi ndani ya kitabu fulani cha Biblia? Na wakati mwingine hata kuangalia mahali kitabu kinapoangukia.

Na hizo zinakuwa muhimu sana. Sawa, kwa hivyo tumeangalia vitendo, tumeangalia wahusika, tumeangalia kuzungumza, na tumeangalia mazingira. Hizo ndizo kategoria kubwa.

Hizo ndizo ndoo kubwa unazotaka kuzifahamu unaposoma simulizi. Mwanzoni, huenda ukalazimika kuwa na orodha hiyo kwenye karatasi, au kuwa nayo kichwani mwako, na kufikiria MATENDO, vitendo, wahusika, kuzungumza, mazingira. Hatimaye, kadiri unavyozidi kufanya kazi na hilo, utasoma tu hilo; litakuwa la kiotomatiki.

Kategoria hizo zitajitokeza bila kujua unaposoma. Kwa hivyo, tunachofanya ni kwamba tunajizoeza kusoma mambo tofauti. Fikiria nyuma, linganisha hilo na jinsi unavyoweza kusoma, tuseme, barua ya Paulo kwa Wakolosai, au jinsi unavyoweza kusoma 1 Petro, au mojawapo ya barua za Agano Jipya.

Ni tofauti kidogo, sivyo? Tunaangalia mambo tofauti. Kwa njia, baadhi ya watu hupunguza masomo ya Biblia kwa masomo ya maneno tu. Na maneno ni muhimu, lakini utagundua kwamba katika masimulizi ya Agano la Kale, zaidi ya maneno fulani muhimu, au kuangalia maneno yanayorudiwa, kwamba kuna mambo mengine unayohitaji kuzingatia.

Sawa, sasa tunahitaji kufikia hitimisho fulani. Na hii ndiyo changamoto, kwa sababu una uelewa huu wote, nyenzo hizi zote, umechambua kitendo, umechambua wahusika, umechambua mazungumzo, umechambua mazingira. Sasa tunahitaji kufupisha na kusema, sawa, kwa hivyo ni ujumbe gani wa kitheolojia ambao mwandishi anawasilisha kupitia simulizi hii? Roho wa Mungu anamaanisha nini? Msukumo wa kimaadili ni upi? Yaani, watu wa Mungu wanapewa changamoto ya kufanya nini kupitia usimulizi wa hadithi hii? Na hapa ndipo mimi ni mtetezi wa kutambua wazo kubwa la simulizi.

Tena, haimaanishi kwamba kuna wazo moja tu, lakini kigingi ni nini? Wazo kuu ambalo kila kitu kingine hutegemea ni lipi? Kitovu cha kuunganisha ni nini? Sasa, hiyo inamaanisha nini, labda tunahitaji kurudi nyuma na kupitia kidogo kuhusu vipengele vya wazo. Na Haddon Robinson, ambaye, marehemu Haddon Robinson, ambaye alikuwa mmoja wa wahubiri na walimu wakuu wa wahubiri katika karne ya 20 na labda mwanzoni mwa karne ya 21, katika kitabu chake, *Biblical Preaching*, anaweka mchakato wa kugundua wazo kubwa la kifungu chochote, na naona kwamba hii inafanya kazi vizuri sana kwa masimulizi. Sasa, nitakubali, mara ya kwanza nilisoma kitabu cha Dkt. Robinson, *Biblical Preaching*, na nilisoma nyenzo hii kuhusu wazo kubwa, nilifikiri, "Oh, tafadhali, kazi hii yote yenye shughuli nyingi, nataka tu kuhubiri Biblia, kwa nini nifanye hivi? Lakini kwa miaka mingi, nilipokua, niligundua kuwa hii ni njia ya kufikiri, na hii ni njia ya kujifikiria wazi.

Kwa sababu sijui kukuhusu, kama umewahi kufanya ufafanuzi mwingi na ghafla inabidi ujaribu kufupisha, ujumbe ni upi? Kama, unaanzia wapi hata? Haddon anasema kwamba wazo lolote lina somo na nyongeza, na mahali pa kuanzia ni somo. Somo si somo la kisarufi; si mada tu, bali analifafanua. Anasema somo ni, mwandishi anazungumzia nini. Na Haddon Robinson alipendekeza kila mara kwamba tuseme somo hilo kama swali linaloanza na nani, nini, kwa nini, lini, wapi, au vipi. Aina ya maswali ya uandishi wa habari ambayo huenda umejifunza ulipokuwa shule ya upili, Rudyard Kipling alikuwa na kauli maarufu kuhusu maswali hayo.

Lakini Robinson alisema, kwa hivyo unaposoma kifungu, unaposoma kifungu, mada ni nini? Unajua, mwandishi anazungumzia nini? Na sema hilo kama swali linaloanza na nani, nini, kwa nini, lini, wapi, au vipi. Na kisha, una mada, kisha jibu la swali hilo linaitwa nyongeza, na hiyo itakuwa IKAMILISHO. Ni kama neno kamili, hilo ndilo wazo.

Sio nyongeza, POngezi. Hapo ndipo unapomwambia mtu, "Hei, huo ulikuwa mlo mzuri, au asante kwa kunipeleka, huo ulikuwa mgahawa mzuri. Hakika una ladha nzuri."

Naam, umewapa pongezi. Hilo silo tunalozungumzia hapa. Tunazungumzia kitu kinachokamilisha hilo.

Kwa hivyo, mada na kiambatisho, mada ndiyo ninayozungumzia? Kiambatisho ni nini ninasema kuhusu? Ninazungumzia nini? Kwa hivyo tena, tunarudi nyuma, na tunaangalia nyenzo hizo zote, maarifa yote ambayo tumepata kuhusu kitendo, wahusika, mazungumzo, na mazingira. Na sasa tunajaribu kuyachambua kwa sentensi moja: Hoja kuu ya mwandishi ni ipi? Wazo kubwa halisemi kila kitu kinachoweza kusemwa kuhusu kifungu, lakini ni muhimu tuweze kupata uwazi juu yake. Nadhani labda tunafanya hivyo zaidi ya tunavyofikiria.

Wakati wowote tunaposoma hati yoyote, tunatafuta kile mwandishi alichokusudia. Na tukiweza kufupisha hilo, tutakuwa katika hali nzuri zaidi. Kwa hivyo nitakupa mifano kadhaa ya hilo.

Kwa njia, mada, kama nilivyosema, si mada tu. Kwa hivyo unaweza kusikia ujumbe. Mtu anasema, "Naam, ujumbe unahusu nini? Unaweza kusema, naam, ni kuhusu dhambi."

Kama Haddon Robinson anavyosimulia hadithi ya Calvin Coolidge, Rais Coolidge, ambaye alienda kanisani siku moja na kurudi Ikulu. Na mkewe akasema, "Mahubiri yanahusu nini? Naye akasema, "Dhambi." Na mwanamke anasema, "sawa, mhubiri alisema nini kuihusu?" Anasema, "Naam, alikuwa akipinga."

Hilo ndilo alilopata kutoka kwenye mahubiri. Lakini haitoshi kusema, sawa, mada ni dhambi. Tunachotafuta ni mwandishi kujibu swali, kwa nini tunafanya dhambi? Au tunafanya nini tunapotenda dhambi? Au tunawezaje kushinda dhambi? Hilo ndilo tunalopaswa kufanya.

Tunapaswa kuendelea mbele kidogo. Kwa hivyo jambo la kwanza tunalotaka kufanya ni kueleza hili kwa usemi wa ufafanuzi. Na hili linaweza kuwa jambo la kutatanisha kidogo.

Lakini ukifikiria kuhusu mchakato wetu, tumejifunza hili. Tunataka kueleza hili kwa njia ya ufafanuzi inayozungumzia kuhusu hilo. Tunatumia lugha hiyo.

Huenda tukawa tunatumia Daudi, Ibrahimu, Waisraeli, Wafilisti, au yeyote tuliye naye. Kwa hivyo katika 2 Samweli sura ya 11 na 12, ikiwa ungesema, chukua Paul Borden, ambaye alikuwa mwalimu mashuhuri wa wahubiri. Alifundisha pamoja na Haddon Robinson na alifanya kazi nyingi nzuri katika masimulizi.

Na kama alivyofanya kazi na 2 Samweli 11 na 12, mada ya 2 Samweli 11 na 12, kulingana na Paul Borden, ingekuwa, "Daudi anajifunza nini kuhusu kuitikia neema ya Mungu? Hiyo ndiyo mada yake. Na kisha pongezi anayotoa ni kwamba lazima akubali kile ambacho neema ya Mungu imempa na kile ambacho neema ya Mungu si. Na kwa hivyo anapoweka hayo pamoja, wazo lake la ufafanuzi ni kwamba Daudi anajifunza kukubali kile ambacho neema ya Mungu si.

Na unaweza kusema, ndio, lakini hadithi ilikuwa kuhusu Daudi kufanya uzinzi. Na je, hiyo si jinsi ya kuepuka uzinzi? Ndiyo. Unapoendelea kusoma, unagundua kwamba tatizo la Daudi lilikuwa kwamba hakukubali kile ambacho Mungu kwa neema yake alikuwa amempa.

Uria alikuwa na akili ya kufanya hivyo. Uria ndiye shujaa wa hadithi, lakini Daudi si shujaa. Na unapoendelea kusoma sura ya 12, unagundua kwamba Daudi hakukubali kile Mungu alichomwambia. Unagundua kwamba Daudi anajifunza somo hilo.

Mungu angeweza kumwondoa Daudi na, unajua, kutoa kiti chake cha enzi. Bila shaka, kulikuwa na matokeo mabaya katika miaka ijayo, lakini unagundua kwamba Daudi anajifunza jinsi ya kuitikia neema ya Mungu. Kwa hivyo nadhani hiyo, nadhani hiyo inasaidia.

Kwa njia, mada nyingi za mahubiri kama haya ni jinsi ya kuepuka uzinzi au matokeo ya uzinzi ni nini. Lakini sidhani kama hivyo ndivyo mwandishi wa Biblia anavyofanya hapa. Hapana, mwandishi wa Biblia anataka tuone kile ambacho Daudi anajifunza kuhusu neema ya Mungu.

Kwa hivyo ndivyo tunavyofanya. Na kisha tunapaswa kuileta katika lugha isiyopitwa na wakati. Na kwa hivyo tunapokuwa na wazo la homilia au la kuhubiri, tutasema hilo kwa njia ambayo ni kweli kwa watu wa wakati wote.

Na hilo linaweza kuwa gumu kwa sababu, unajua, tunajuaje kwamba kinachomhusu Daudi kinatuhusu sisi hasa? Namaanisha, je, hilo lilikuwa kwa ajili ya wafalme tu? Kwa sababu Daudi alikuwa mfalme. Mimi si mfalme. Mimi si rais wa nchi.

Kwa hivyo hii inanihusu vipi? Tutazungumzia kidogo katika kipindi kingine kuhusu hoja hiyo ya maombi. Lakini hoja ni kwamba, tulisema kwa ufafanuzi, lakini kisha tutaita kutoka kwa lugha hiyo. Tutaiweka katika lugha ya sasa au lugha isiyopitwa na wakati.

Hii inawahusuje watu wa Mungu sasa? Kwa hivyo tunaweza kurudi kwenye kile, unajua, wazo kubwa la Paul Borden. Na nadhani itakuwa halali kusema, tunapopitia Maandiko mengine yote na kupitia lenzi ya mafundisho ya Yesu na mafundisho ya mitume, nadhani ni halali kusema kwamba tunapaswa kujifunza kukubali kile

ambacho neema ya Mungu imetupa na kile ambacho neema ya Mungu haijatupa. Kwa sababu Mungu humpa kila mmoja wetu baraka fulani na Maandiko mengi sana, hata tukirudi kwenye Amri Kumi, "Usitamani."

Huo ndio ulikuwa moyo wa dhambi ya Daudi, sivyo? Na Agano Jipya linazungumzia hilo pia. Yakobo anazungumzia hilo kama moja ya matatizo ya msingi. Tunatamani kile ambacho hatuna, na tunasisitiza kwamba tunapaswa kuwa nacho na kile kinakuwa tatizo.

Kwa hivyo hiyo ni moja ya ujuzi tunaohitaji kujifunza. Na ninaamini kweli kwamba mbinu hii ya wazo kubwa inafanya kazi vizuri sana na masimulizi. Sasa, mara kwa mara, na nadhani hii ni ya busara sana, mara kwa mara unaweza kusema, ndio, lakini nadhani una mada hapa, lakini nadhani labda badala ya pongezi moja tu, kuna mbili au tatu.

Na wakati mwingine unaweza kuhubiri hivyo ukifikiri kuna pongezi mbili au tatu, unaweza kufanya hivyo. Haddon Robinson ana kategoria ya hilo. Anafanya hivyo.

Lakini nadhani tunapaswa kuwa waangalifu sana kwa sababu tunataka kubadilisha kila kitu kuwa orodha, sivyo? Na nadhani mara nyingi ni sahihi zaidi kusema, sasa, subiri kidogo, hivi ndivyo mwandishi wa Biblia anavyozungumzia. Kwa hivyo unaona jinsi mbinu hii inavyofanya kazi? Hatufuatilii tu orodha ya kanuni na maarifa matano kuhusu maombi au maarifa sita kuhusu uchovu kutoka kwa hadithi ya Eliya katika 1 Wafalme 19. Lakini tunajaribu kusema, sawa, msimulizi anafanya nini na simulizi hii? Na tunapoangalia mada ya kitabu fulani, simulizi hii inaendanaje na hilo? Sasa, hapa kuna mambo kadhaa zaidi ambayo yanaweza kutusaidia katika kutambua wazo kubwa la kifungu.

Na hili, tena, linatoka kwa Haddon Robinson. Mojawapo ni kile anachozungumzia, maono ya Mungu. Na anachosema ni kwamba vifungu vingi, na ningekubali kwamba hii ni kweli kuhusu masimulizi pia, vingi vyavyo vitazingatia kipengele fulani cha tabia ya Mungu.

Unarudi kwenye 1 Samweli 17 na hata kusikiliza baadhi ya mambo ambayo Daudi alisema kuhusu Mungu aliye hai. Unapomaliza kusoma 1 Samweli, kama ulisema, "Naam, maono ya Mungu ni nini? Ni kipengele gani cha tabia ya Mungu kinachoonyeshwa? Na ningesema kwamba kipengele cha tabia ya Mungu kinachoonyeshwa ni nguvu ya Mungu inayotoa uhai, kwamba Mungu ana nguvu zaidi kuliko nguvu nyingine yoyote, na kwamba Mungu huwapa watu wake na viongozi wake nguvu ya kutekeleza utume aliowapa. Katika 2 Samweli 11 na 12, nadhani maono ya msimuliaji kuhusu Mungu ni kwamba Mungu ndiye mtoaji wa vipawa.

Namaanisha, hilo ndilo suala katika maandishi. Ujumbe wa Nathani unaanza na, "Unakumbuka nabii Nathani alipotumwa kumkabili Daudi? Hiyo iko katika sura ya 12. Na anafanya nini? Anaanza na orodha ya zawadi ambazo Mungu amempa Daudi.

Kwa hivyo anakupa hiki, anakupa hiki na hiki na hiki na hiki, lakini hakukupa Bathsheba. Na ndiyo maana Paul Borden anaelezea utoaji huu wa zawadi kama neema ya Mungu. Kwa hivyo maono ya Mungu katika 2 Samweli 11 na 12 ni kwamba Mungu ndiye mtoaji wa zawadi, au yeye ni Mungu wa neema.

Na naona hilo linasaidia sana kutambua ni kipengele gani cha tabia ya Mungu kinachonyeshwa katika simulizi hili mahususi. Na hilo hunisaidia sana kufikia wazo kubwa. Tena, wakati mwingine itakuwa rahisi zaidi.

Ni zaidi kidogo juu juu. Nyakati nyingine, huenda ukalazimika kufikiria na kupambana nayo zaidi, lakini ipo. Ipo kweli.

Sawa, jambo lingine unalotaka kuangalia ni kile ambacho Haddon Robinson alikiita kipengele cha upotovu. Na kipengele cha upotovu ni dhambi au uasi ambao, labda ni kishawishi cha uasi tunachokabiliana nacho, na hicho ndicho kifungu kinachokizungumzia. Kwa maneno mengine, ni tatizo.

Tatizo ni dhambi tunayotaribiwa kuifanya. Ni dhambi gani inayowazuia watu wa Mungu kuitikia ipasavyo kipengele fulani cha tabia yake? Sawa na kile Brian Chappell anachokiita mtazamo wa hali ya kuanguka katika kitabu chake kuhusu mahubiri yanayomlenga Kristo. Kwa hivyo unaporudi kwenye 2 Samweli 11 na 12, sababu ya upotovu ni tabia ya Daudi na tabia yetu, tabia yangu, ya kumdharau Mungu kwa kutoridhika na vipawa alivyotoa.

Kwa hivyo hapa kuna duara kubwa la zawadi ambazo Mungu amenipa, lakini nataka kilichopo hapa, kiasi kwamba sitatii ikiwa itabidi nikipate. Hiyo ndiyo sababu ya upotovu inayoendelea katika sura hii. Kwa hivyo wakati mwingine kuamua wazo kubwa kunafanana na kupasua kuni.

Wakati mwingine unakwama kwenye fundo. Je, umewahi kupata hilo? Nilipokuwa nikiishi Montana, tulikuwa na jiko la kuni katika nyumba kadhaa tulizoishi, na ningetoka nje asubuhi hizo zenye baridi, na wakati mwingine ningepasua kuni kiasi kwamba zilikuwa ndogo, au tungeweza kuziweka kwenye jiko la kuni, na wakati mwingine, kijana, ungepiga, zingepasuka mara moja, na ungefikiri, wow, mimi ni hodari sana. Kisha kwenye lingine linalofuata, lingepiga fundo, na itachukua muda mrefu kugawanya hilo, na wakati mwingine ndivyo inavyohisika na wazo kubwa.

Lakini nadhani njia ya kutoka kwenye fundo hilo ni kusema, sawa, maono ya hadithi kuhusu Mungu ni yapi, na ni nini kinachofanya kazi dhidi ya maono hayo? Na vidokezo hivyo vitakusaidia kurudi kwenye shabaha. Tena, huu ni ujuzi unaochukua

muda kufanya kazi nao na kufanya mazoezi. Kuna rasilimali nzuri zinazoweza kukusaidia.

Tena, kitabu changu, *The Art of Preaching Old Testament Simulizi*, kina mifano mingine ambayo unaweza kuiangalia. Kuna kitabu kinachoitwa *The Big Idea Companion for Preaching and Teaching*. Kwa kweli nilichangia sehemu za Mithali na 1 na 2 Kings, na hiyo inapitia vitabu hivyo, na inatoa wazo kubwa kwa kila kifungu.

Tena, fanya kazi yako mwenyewe kwanza, lakini kisha shauri hizo. Nami nimetumia hiyo kwa baadhi ya vitabu vingine katika Biblia, na wakati mwingine nitafikiri, sidhani kama mwandishi huyo aliiandika vizuri, na nina uhakika kuna watu ambao wangesoma sehemu yangu kuhusu 1 Wafalme na kusema, Sina uhakika kama alipata wazo kubwa vizuri. Si rahisi kila wakati.

Na wakati mwingine, kama mhubiri mzee Phillips Brooks alivyosema mwaka mmoja katika mihadhara yake ya kuhubiri ya Yale, kuhubiri ni kweli kupitia utu. Na kila wakati tunatafuta nia ya mwandishi, lakini wakati mwingine tunaweza kuona kitu kwa njia ya kipekee ambayo mtu mwingine haoni. Na kwa hivyo tunafanya tuwezavyo kufupisha simulizi katika sentensi moja.

Tunafanya zaidi ya kuhubiri wazo hilo kubwa. Tutasimulia hadithi tena. Tutazungumzia maana ya kuhubiri haya, lakini inasaidia sana kuwa na wazo hilo kuu akilini mwetu kujua hili ndilo tunalolenga kuwasilisha tunaposimulia hadithi hii.

Tunaamini huu ni muhtasari wa ujumbe ambao Mungu alikusudia kuwaeleza watu wake. Kwa hivyo hizo ni baadhi ya rasilimali zinazoweza kukusaidia katika mchakato huu. Ni ujuzi muhimu, na ni ujuzi ambao tunahitaji kuupata kabla ya kuendelea na mchakato wa maandalizi ya mahubiri.

Katika kipindi chetu kijacho, nitakupa maswali manne ambayo yanaweza kukusaidia sasa kutoka kwenye ufafanuzi wako na kutoka kutambua wazo hilo kubwa, wazo hilo la ufafanuzi, hadi kuunganisha mahubiri yako. Kwa hivyo tumefika kileleni. Tuko juu ya mlima.

Tuna uelewa wetu wa maandishi na wazo kubwa, lakini sasa tunapaswa kurudi chini. Na kwa hivyo katika kikao chetu kijacho, tutaanza safari hiyo ya kushuka mlimani ili kuwapelekea watu tunaowahubiria.

Huyu ni Dkt. Stephen D. Mathewson katika mafundisho yake kuhusu kuhubiri masimulizi ya Agano la Kale. Hiki ni kipindi nambari tano, muhtasari wa mchakato wa ufafanuzi [MATENDO], Kuchambua Mazingira, na Hitimisho.